

Investigating the Relationship between Parents' Information Literacy and Achievement of Elementary School Students

Document Type: Research Paper

Tahereh Roshani

***Corresponding author:** Msc. Department of Psychology and Educational Sciences, Payame Noor University, Ilam Iran. E-mail: t.roshani91@yahoo.com

Abstract

Purpose: This present study is investigation of the relationship between parents' information literacy and achievement of elementary school students.

Methodology: this study is of applied type which has studied the relationship between parents' information literacy and students' achievement in a descriptive-correlational manner. The statistical population of this study consists of sixth grade elementary students in Ilam. By stratified sampling method, 207 students were selected. Data collection tools in the dimension of information literacy is Mohammadi Questionnaire (2014), and in the field of achievement, Hermans Achievement Questionnaire (1970). Correlation and regression tests were used to investigate the relationship between research variables with the help of SPSS software.

Findings: The results gained, show which is no significant relationship between parents' information literacy and achievement of sixth grade elementary students in Ilam. Also, no significant relationship was observed between parents' gender and education level and students' achievement.

Conclusion: Between the dimensions of information literacy of parents, gender and their level of education do not cause students' achievement. Therefore, in future researches, other factors influencing students' achievement must be looking for.

Keywords: Information Literacy, Achievement, Information Needs Assessment, Information Location, Information Evaluation.

Citation: Roshani, T. (2020). Investigating the Relationship between Parents' Information Literacy and Achievement of Elementary School Students. *Knowledge and Information Management*, 7(3), 49-58. (In Persian)

(DOI): 10.30473/MRS.2021.55085.1438

Quarterly Journal of Knowledge and Information Management

Vol 7, No 3, (Series 27), Fall 2020 (49-58)

Received: (2020-09-13)

Accepted: (2022-03-28)

بررسی رابطه سواد اطلاعاتی والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی

نوع مقاله: پژوهشی

طاهره روشنی

*نویسنده مسئول: کارشناس ارشد، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، ایلام، ایران.

E-mail: t.roshani91@yahoo.com

چکیده

هدف: پژوهش حاضر بررسی رابطه سواد اطلاعاتی والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی پرداخته است.

روش‌شناسی پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی است که به شیوه توصیفی-همبستگی به بررسی رابطه بین سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداخته است. جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی شهر ایلام تشکیل می‌دهند. با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای، تعداد ۲۰۷ نفر از دانش‌آموزان انتخاب شده‌اند. ابزار گردآوری داده‌ها در بعد سواد اطلاعاتی، پرسشنامه محمدی (۱۳۹۳) و در بعد پیشرفت تحصیلی، پرسشنامه پیشرفت تحصیلی هرمنس (۱۹۷۰) است. جهت بررسی ارتباط متغیرهای پژوهش با کمک نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. از آزمون همبستگی و رگرسیون استفاده شده است.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که بین سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی شهر ایلام رابطه معنی‌داری وجود ندارد. همچنین بین جنسیت و میزان تحصیلات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نیز رابطه معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: بین ابعاد سواد اطلاعاتی والدین جنسیت و میزان تحصیلات آن‌ها باعث پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نمی‌شود. بنابراین باید در پژوهش‌های آتی به دنبال عوامل تأثیرگذار دیگری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بود.

کلمات کلیدی: سواد اطلاعاتی، پیشرفت تحصیلی، تشخیص نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزیابی اطلاعات.

استناد: روشنی، طاهره (۱۳۹۹). بررسی رابطه سواد اطلاعاتی والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی. مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی، ۷(۳)، ۴۹-۵۸.

(DOI): 10.30473/MRS.2021.55085.1438

فصلنامه مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی

سال هفتم، شماره سوم، (پیاپی ۲۷)، پاییز ۱۳۹۹ (۴۹-۵۸)

تاریخ دریافت: (۱۳۹۹-۰۶-۲۳)

تاریخ پذیرش: (۱۴۰۱-۰۱-۰۸)

مقدمه

ضرورت تعلیم و تربیت و در عین حال پیچیدگی‌های ناشی از تأثیر عوامل مختلف بر تعلیم و تربیت، چالش امروزی جوامع آموزشی به شمار می‌رود. هر جامعه با توجه به سابقه فرهنگی خود، نظام خاصی را برای تحقق اهداف آموزشی پی‌ریزی کرده است. به این امید که شاید بتواند فرزندان خود را مطابق میل خود تربیت کند و باعث بهبود سطح زندگی آنان شود. ولی به‌ندرت اتفاق می‌افتد که نظام موردقبول هر جامعه، برای همیشه پاسخگوی نیازهای فرزندان آن جامعه در طول زمان باشد؛ و اگر به فرض اینکه نتایج حاصل آن نظام رضایت بخشی بود دیری نمی‌پاید که به علت تحولات جهانی، اعتبار خود را از دست خواهد داد (شفیعی و جنتی، ۱۳۹۹). پیشرفت تحصیلی نشانه‌ای از میزان و کیفیت یادگیری است. بدین معنی که اگر بتوان پیشرفت تحصیلی را ارزیابی کرد، نوعی دآوری درباره میزان و کیفیت یادگیری دانش‌آموزان صورت گرفته است. از این رو، به اطلاعات جامعی درباره عملکرد آنان نیاز است تا درباره یادگیری تصمیم‌گیری شود (سیف، ۱۳۹۴). برای دستیابی به یک نظام آموزشی موفق باید عوامل مهمی که در فرایند یادگیری و در نتیجه پیشرفت تحصیلی اثر می‌گذارد را شناسایی و پیش‌بینی کرد. یکی از این عوامل تأثیرگذار در پیشرفت تحصیلی، سواد اطلاعاتی است که نقش مهم و مؤثری بر انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد (سلیمانی و همکاران، ۱۳۹۸).

از آنجایی که پیشرفت تحصیلی و افت تحصیلی در فاصله یک خط ممتد قرار دارند، توضیح یکی بدون دیگری ناقص به نظر می‌آید. برای اینکه مفهوم پیشرفت تحصیلی روشن شود در ابتدا باید مفهوم افت تحصیلی که معمولاً نقطه مقابل پیشرفت تحصیلی است روشن شود. افت تحصیلی در واقع افت عملکرد تحصیلی و درسی دانش‌آموز از سطحی رضایت‌بخش به سطحی نامطلوب است. ارزیابی سطح تحصیلی گذشته و حال دانش‌آموز بهترین شاخص افت تحصیلی است به عبارت دیگر چنانچه فاصله قابل توجهی بین استعداد بالقوه و بالفعل دانش‌آموز در انجام تکالیف درسی دیده شود، چنین فاصله‌ای را افت تحصیلی می‌نامند و هر دانش‌آموزی که نتیجه عملکرد تحصیلی او کمتر از میزان متوسط باشد عقب‌مانده تحصیلی نامیده می‌شود. از این رو، روشن شد که افت تحصیلی در مردودی و تجدیدی خلاصه نمی‌شود بلکه هر دانش‌آموزی که میزان یادگیری او کمتر از استعداد بالقوه و حد انتظار باشد دچار افت تحصیلی است. لذا، دانش‌آموز مستعد ممکن است دچار افت تحصیلی شود (شفیعی و جنتی، ۱۳۹۹). یکی از مواردی که

بر پیشرفت و یا افت تحصیلی دانش‌آموزان مرتبط است، سواد اطلاعاتی است.

سواد اطلاعاتی، هسته سازنده جامعه یادگیرنده قرن ۲۱ قلمداد می‌شود. سواد اطلاعاتی به عنوان مجموعه‌ای از مهارت‌ها به منظور توانایی شناسایی درست منابع اطلاعاتی، دسترسی به آن‌ها و همچنین توانایی استفاده هدفمند از آن‌ها، ابزار توانمندی فردی است. افراد دنیای جدید به سبب ماهیت کاری و ارتباط گسترده با منابع اطلاعاتی و روند شتابان فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی به این ابزار نیازمند هستند. سواد اطلاعاتی کلید اصلی یادگیری مادام‌العمر است (پیوند و اسماعیلی، ۱۳۹۷).

زندگی در عصر اطلاعات نیازمند فراگیری توانمندی‌هایی است که افراد به کمک آن‌ها بتوانند نیازهای اطلاعاتی خود را تشخیص داده و از آن به شکل مؤثر استفاده نمایند. در واقع افراد باید بتوانند با فراگیری نحوه یادگیری، به «فراگیری تمام عمر» تبدیل شوند و از این طریق با عصر پرشتاب اطلاعات همگام گردند (نظری، ۱۳۸۴). در این میان بیگانه بودن والدین با دنیایی که کودکان در آن رشد می‌کنند، باعث تشدید مشکلات استفاده از فناوری‌های نوین ارتباطی توسط کودکان خواهد شد. والدین باید بر چیزهایی نظارت داشته باشند که ممکن است کمترین اطلاعی از آن نداشته باشند. بدین ترتیب نقش نظارتی والدین دچار خدشه می‌شود (سلیمانی و همکاران، ۱۳۹۸)؛ بنابراین نیاز است تا سواد اطلاعاتی و رسانه‌ای والدین و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی کودکان همواره مورد توجه و دقت نظر لازم قرار گیرد.

مبانی نظری پژوهش

سواد

واژه سواد^۱ با عنوان توانایی خواندن و نوشتن تعریف می‌شود. در لغت‌نامه دهخدا در تعریف این مفهوم آمده است: سواد داشتن به معنی «ملکۀ خواندن و نوشتن داشتن و با علم بودن» و سواددار یعنی «آنکه که دارای سواد باشد و خواندن و نوشتن داند» (مختاری، ۱۳۹۱). سواد برگرفته از اصطلاح لاتین (لیتراتوس^۲) مفهومی است که طیف متنوعی از معانی را در بر می‌گیرد و قدمتی بسیار طولانی دارد (حسین‌پور و سلطانی، ۱۳۹۵). ریشه لاتین باسواد، یعنی فردی که آموزش دیده است (نه کسی که بتواند زبان مادری بخواند). این گونه بر می‌آید که سواد به معنی قدرت خواندن و نوشتن معنی ناکاملی است؛ بلکه

سواد به معنی: توانایی خواندن و نوشتن یک زبان و ارتباط برقرار کردن با مهارت کافی در همان زبان و داشتن دانش کافی و به روز برای انجام فعالیت‌های روزمره، می‌تواند معنی دقیق‌تری باشد. البته، باسواد در شکل‌ها، مرتبه‌ها و درجات مختلفی رخ می‌دهد؛ مثلاً سواد کامپیوتری، سواد فرهنگی، سواد سیاسی و سواد علمی که آن‌ها را در سطوح مختلف از پایین‌ترین سطح تا بالاترین سطوح بیان می‌کنند. ولی به‌طور کلی، سواد را توانایی ارتباط برقرار کردن و مراوده مؤثر با موضوعات و رسانه‌های مختلف و به‌گونه‌ای که دریافت و ارسال اطلاعات منسجم باشد، در نظر می‌گیرند (عبدالمالکی، ۱۳۹۰).

سواد اطلاعاتی

سواد اطلاعاتی مفهومی است که در نتیجه تحولات و تغییرات سریع در فناوری‌های اطلاعاتی پیدا شده است. به مهارت‌هایی که فرد به‌منظور ادامه حیات در جامعه اطلاعاتی به آن نیاز دارد. (مارایس، ۱۹۹۲؛ به نقل از دائرةالمعارف تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی). سواد اطلاعاتی قابلیت است که فرد را در

دسترس‌ی مفید و مؤثر به اطلاعات، ارزیابی انتقادی آن و استفاده دقیق و خلاق از اطلاعات به دست آمده به‌منظور رفع نیاز اطلاعاتی خویش، توانمند می‌سازد. سواد اطلاعاتی به معنای توانایی تشخیص اطلاعاتی، جایابی، ارزیابی و استفاده مؤثر و اخلاقی از اطلاعات است که داشتن مهارت‌های تفکر انتقادی و تحلیلی به‌عنوان زیربنای سواد اطلاعاتی، نقش اساسی در دستیابی به آن دارد. افراد باسواد اطلاعاتی کسانی هستند که آموخته‌اند چگونه بیاموزند.

تعبیر سواد اطلاعاتی را نخستین بار پل زورکوفسکی به کار برد. وی در طرح پیشنهادی خود به کمیسیون ملی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی (ان.سی.ال.آی.اس) ایالات متحده در ۱۹۷۴، به تبیین اهداف دستیابی به سواد اطلاعاتی پرداخت. او کسی را دارای سواد اطلاعاتی می‌داند که برای استفاده از منابع اطلاعاتی آموزش دیده باشد و بتواند با استفاده از اطلاعات مسائل خود را حل کند (فرامرزی و ارادی، ۱۳۹۷). در ادامه برخی از تعاریف به کار رفته برای سواد اطلاعاتی ارائه شده است.

جدول ۱. تعاریف ارائه شده برای سواد اطلاعاتی

منبع	تعریف
(لی بورچینال ^۱ ، ۱۹۷۶ به نقل از باودن ^۲ ، ۲۰۰۱)	سواد اطلاعاتی مهارت یافتن و استفاده از اطلاعات برای حل مشکلات و تصمیم‌گیری مؤثر و کارآمد دانست.
(رابرت تیلر ^۳ ، ۱۹۷۹ به نقل از فرامرزی و ارادی، ۱۳۹۷)	سواد اطلاعاتی توانایی حل مشکلات با استفاده از منابع اطلاعاتی است.
(ویلیام دمو ^۴ ، ۱۹۸۰)	سواد اطلاعاتی مهارت و دانش دسترس‌ی مؤثر به اطلاعات و ارزیابی آن هنگام نیاز است.
(کوستا ^۵ ، ۱۹۸۵)	سواد اطلاعاتی توانایی دستیابی، ارزیابی و استفاده از انواع منابع است.
(دویل ^۶ ، ۱۹۹۶)	سواد اطلاعاتی مجموعه مهارت‌های جستجو، بازیابی و تحلیل اطلاعات، تشخیص اطلاعات معتبر و توان استفاده از اطلاعات و تفکر انتقادی در حل مسئله است.
(پروگودیکلریشن ^۷ ، ۲۰۰۱)	سواد اطلاعاتی شامل شناخت نیازهای اطلاعاتی خود، مهارت تشخیص، مکان-یابی، سازماندهی، ارزیابی و استفاده مؤثر از اطلاعات است.
(ریپانویچی و اندوی ^۸ ، ۲۰۰۷)	سواد اطلاعاتی، شامل مهارت‌ها و قابلیت‌هایی که موجب استفاده از اطلاعات می‌شود.

1. Lee Burchinal
2. Bawden
3. Robert Tayler
4. William Demo
5. Costa
6. Doyle
7. Declaration
8. Repanovici & Landoy

عبارت سواد اطلاعاتی نخستین بار توسط زوکروفسکی^۲ در سال ۱۹۷۴ میلادی مطرح شد. وی دریافت باسواد اطلاعاتی به‌مراتب توانایی بهتری در بهره‌مندی از اطلاعات دارند. از نظر وی افرادی، باسواد اطلاعاتی هستند که در زمینه به‌کارگیری منابع اطلاعاتی برای کار خود، آموزش می‌بینند (طبرسا و همکاران، ۲۰۱۶). با آغاز دهه ۱۹۸۰، فناوری‌های نوین اطلاعات در جامعه نفوذ یافت و به‌عنوان ابزار مهم سواد اطلاعاتی مطرح شد. در همین سال هورتن^۳ با توجه به نقش بالقوه رایانه‌ها، از آن‌ها به‌عنوان منبع عمده عصر اطلاعات یاد کرد و قابلیت‌های حل مسئله را با عنوان "سواد رایانه‌ای" مطرح کرد (نظری، ۱۳۸۴). در این دهه واژه‌های دیگری همچون سواد رایانه‌ای، سواد کتابخانه‌ای، سواد رسانه‌ای، سواد شبکه‌ای و سواد دیجیتالی در کنار سواد اطلاعاتی مطرح شدند. سواد رایانه‌ای، سطحی از خبرگی و آشنایی با رایانه، توانایی استفاده از رایانه و نرم‌افزارهای آن برای انجام وظایف کاربردی است (طبرسا و همکاران، ۲۰۱۶).

در ایران از اواسط دهه ۱۳۷۰ تقریباً ۲۱ سال پس از طرح مبحث سواد اطلاعاتی در دنیا شاهد طرح این بحث و انتشار آثار گوناگونی در این زمینه هستید. گفتنی است، انتشار آثاری در زمینه آموزش کتابخانه‌ای، به اوایل دهه ۱۳۶۰ بر می‌شود (پیوند و اسماعیلی، ۱۳۹۷). سواد اطلاعاتی با استفاده از توانایی‌ها و قابلیت‌های فردی، اساس یادگیری مداوم را پایه‌گذاری می‌کند؛ از فناوری بهره می‌جوید، ولی در نهایت مستقل از آن عمل می‌کند (میرزاصفی، ۱۳۹۰). یک باسواد اطلاعاتی، فناوری اطلاعات را تمرین و برای برتری در جستجوی اطلاعات و تولید دانش کوشش می‌کند. فرد باسواد اطلاعاتی در عصر رقومی نه تنها باید واژه‌ها را بخواند، بلکه باید مفهوم نهفته در هر یک از واژه‌ها را بفهمد (مختاری، ۱۳۹۱).

آقاجانی (۱۳۹۳) ضمن بررسی رابطه سواد فناوری اطلاعات و ارتباطات معلمان و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس پنجم ابتدایی شهر تهران، معتقد است که بین سواد فناوری اطلاعات و ارتباطات معلمان و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس پنجم رابطه مثبت وجود دارد (آقاجانی، ۱۳۹۳).

صمدی (۱۳۹۳) به بررسی میزان کارآمدی مواد و وسایل آموزشی بر مهارت‌های سواد اطلاعاتی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مدارس هوشمند شهر کرج پرداخته است. نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان می‌دهد که بین وسایل

نظری (۱۳۸۵) معتقد است که کارکردهای سواد اطلاعاتی شامل: یادگیری مادام‌العمر، تفکر انتقادی، توانایی حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر اطلاعات در شرایط گوناگون، خود راهبری، همکاری و مشارکت، نوآوری و بالاخره فراگیری نحوه یادگیری است که درواقع فراگیری سواد را از اهمیت ویژه‌ای برخوردار ساخته‌اند (سیاسر، ۱۳۹۸).

پیشرفت تحصیلی

پیشرفت تحصیلی عبارت است از موفقیت دانش‌آموزان در یک یا چند موضوع درسی (مانند درکف فهم خواندن، یا محاسبه عددی). پیشرفت تحصیلی به جلوه‌ای از جایگاه تحصیلی دانش‌آموزان اشاره دارد که این جلوه ممکن است بیانگر نمره‌ای برای یک دوره، میانگین نمرات در دوره‌ای مربوط به یک موضوع یا میانگین نمرات دوره‌های مختلف باشد. برای پیشرفت تحصیلی از ملاک‌های گوناگونی استفاده می‌شود که مهم‌ترین آن‌ها میانگین نمرات کلاس است (قیصری، ۱۳۹۳). از پیشرفت تحصیلی به‌عنوان یکی از شاخص‌های پیشرفت در نظام آموزش و پرورش مفهوم "انجام تکالیف و موفقیت دانش‌آموزان در گذراندن دروس یک‌پایه تحصیلی مشخص یا موفقیت دانش‌آموزان در امر یادگیری مطالب درسی" استفاده می‌شود. وجه مخالف آن، افت تحصیلی است که یکی از معضلات نظام آموزشی است که به شیوه‌های گوناگون، همچون عدم موفقیت دانش‌آموزان در دستیابی به هدف‌های تحصیلی مربوطه، مردودی و تکرار پایه‌های تحصیلی، ترک تحصیل روز درس، بیکاری و بلاتکلیفی خود را نشان می‌دهد.

پیشینه پژوهش

مفهوم سواد اطلاعاتی در دهه ۱۹۷۰ و در پی رشد فناوری اطلاعات، مطرح و در مهر و موم‌های اخیر رشد یافته، تحول پیدا کرده و قدرتمند شده است؛ به صورتی که از آن به‌عنوان سواد حیاتی برای قرن بیست و یکم نام برده می‌شود. سواد اطلاعاتی گاهی جزئی از مجموعه سوادها به‌شمار می‌آید، در حالی که به تعریفی دیگر سواد اطلاعاتی محور اساسی سوادآموزی در قرن بیست و یکم است. امروز مفهوم سواد اطلاعاتی جزء جدایی‌ناپذیر فعالیت‌های اطلاعاتی و تفکر انتقادی^۱ در محیط فناوری اطلاعات و ارتباطات است (بروس، ۲۰۰۲؛ به نقل از (تابلی و همکاران، ۱۳۹۴).

2. Paul Zukrowski
3. Horton

1. Critical Thinking

آموزشی مدارس هوشمند و سواد اطلاعاتی دانش‌آموزان رابطه مثبت وجود دارد. همچنین بین وسایل آموزشی مدارس هوشمند و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد (صمدی، ۱۳۹۳).

قیصری (۱۳۹۳) پژوهشی با هدف بررسی رابطه سواد اطلاعاتی و آموزش ترغیبی معلمان با انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه انجام داده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که معلمان دارای سواد اطلاعاتی بالاتر، از آموزش ترغیبی بیشتری نسبت به معلمان باسواد اطلاعاتی پایین‌تر برخوردارند. همچنین دانش‌آموزان کلاس‌هایی که معلمان آن‌ها سواد اطلاعاتی بالاتری دارند، انگیزه پیشرفت بالاتری از خود نشان می‌دهند (قیصری، ۱۳۹۳).

نجاتی (۱۳۹۴) به بررسی سواد اطلاعاتی، انگیزش تحصیلی و خلاقیت دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه در مدارس هوشمند و عادی شهر اراک پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که هوشمندسازی مدارس بر سواد اطلاعاتی، انگیزش تحصیلی و خلاقیت دانش‌آموزان تأثیر دارد. بنابراین، به نظر می‌رسد که استفاده از فناوری‌های جدید و ارائه تسهیلات برای مدارس می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا در این شرایط فرایندهای شناختی را توسعه دهند (نجاتی، ۱۳۹۴).

سلیمانی و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی رابطه میزان سواد رسانه‌ای والدین با انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره دو متوسطه شهر تهران پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش بیان‌کننده این است که سواد رسانه‌ای والدین و مؤلفه‌های آن نقش مهمی در انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد و می‌تواند منجر به بهبود انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان شود (سلیمانی و همکاران، ۱۳۹۸).

محمدی، سلم‌آبادی و مهدوی‌فرد (۱۳۹۸) به بررسی نقش والدین بر پیشرفت تحصیلی و سلامت روان دانش‌آموزان دارای والدین باسواد و بی‌سواد در مقاطع اول و دوم متوسطه پرداخته‌اند. نتایج این بررسی نشان می‌دهد که در هر دو گروه افراد دارای سواد و افراد بی‌سواد، میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان خانواده‌های دارای تعداد فرزند کمتر و درآمد بالاتر، بهتر است. همچنین در گروه‌های والدین باسواد و بی‌سواد، با افزایش تعداد فرزندان و سطح درآمد پایین، میانگین نمرات سلامت روان دانش‌آموزان افزایش می‌یابد (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸). نوری‌قلباش (۱۳۹۸) به بررسی میزان سواد برنامه درسی معلمان دوره ابتدایی و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانش‌-

آموزان پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که مؤلفه‌های سواد برنامه درسی قادر به پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است و همچنین میزان سواد برنامه درسی بین معلمان مرد نسبت به زن بیشتر بوده و بین عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در گروه معلمان زن و معلمان مرد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد (غلباش، ۱۳۹۸).

اسدپور (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی تأثیر سواد عاطفی و سواد رسانه‌ای والدین بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با نقش تعدیل‌گری ویژگی‌های جمعیت شناختی والدین پرداخته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که سواد رسانه‌ای و سواد عاطفی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان یا تعدیل‌گری ویژگی‌های جمعیت شناختی ارتباط و تأثیر دارد. والدین یکی از عوامل مهم پیشرفت دانش‌آموزان در جهان امروز هستند. سواد رسانه‌ای و سواد عاطفی والدین با اتکا به تفکرات و مهارت‌های انتقادی در استفاده از رسانه‌ها، می‌توانند باعث پیشرفت و بهبود تحصیل دانش‌آموزان شوند (اسدپور، ۱۳۹۸).

اهداف پژوهش

براساس هدف اصلی پژوهش مبنی بر بررسی ارتباط بین سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام، اهداف فرعی زیر مورد مطالعه قرار گرفته است:

۱. بررسی رابطه تشخیص نیاز اطلاعاتی والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام؛
۲. بررسی رابطه مکان‌یابی اطلاعات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام؛
۳. بررسی رابطه ارزیابی اطلاعات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام؛
۴. بررسی رابطه استفاده مؤثر از اطلاعات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام؛
۵. بررسی رابطه جنسیت والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام؛
۶. بررسی رابطه میزان تحصیلات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام.

فرضیه‌های پژوهش

با توجه به فرضیه اصلی پژوهش، مبنی بر وجود رابطه بین سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام، فرضیه‌های فرعی زیر مطرح می‌شود:

تحصیلی دانش‌آموزان کلاس ششم مقطع ابتدایی شهر ایلام پرداخته است. تعداد دانش‌آموزان در زمان اجرای پژوهش ۴۵۲۵ نفر بوده، که جهت اجرای پژوهش، تعداد ۲۰۷ نفر به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب شده است. ابزار گردآوری داده‌ها شامل دو پرسشنامه سواد اطلاعاتی محمدی (۱۳۹۳) و پرسشنامه پیشرفت تحصیلی هرمنس (۱۹۷۰) است. پرسشنامه سواد اطلاعاتی بر مبنای قابلیت‌های سواد اطلاعاتی مصوب ACRL ساخته شده که از ۳۵ گویه تشکیل شده است. این پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت به بررسی ارتباط مؤلفه‌های تشخیص نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزیابی اطلاعات و استفاده مؤثر از اطلاعات با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداخته است. پرسشنامه پیشرفت تحصیلی هرمنس شامل ۲۱ گویه است.

جهت تأیید پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده است.

- ۱- بین تشخیص نیاز اطلاعاتی والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام رابطه وجود دارد.
- ۲- بین مکان‌یابی اطلاعات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام رابطه وجود دارد.
- ۳- بین ارزیابی اطلاعات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام رابطه وجود دارد.
- ۴- بین استفاده مؤثر از اطلاعات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام رابطه وجود دارد.
- ۵- بین جنسیت والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام رابطه وجود دارد.
- ۶- بین میزان تحصیلات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام رابطه وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع کاربردی است که به روش توصیفی-همبستگی به بررسی رابطه سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت

جدول ۲. آلفای کرونباخ متغیرهای مورد بررسی

متغیرهای کلیدی	آلفای کرونباخ محاسبه شده	حد قابل قبول آلفای قابل قبول	تأیید / عدم تأیید پایایی
سواد اطلاعاتی	۰/۹۷۳۱	بالتر از ۰/۷	تأیید پایایی
تشخیص نیاز اطلاعاتی	۰/۸۹۹۹	بالتر از ۰/۷	تأیید پایایی
مکان‌یابی اطلاعات	۰/۹۳۳۶	بالتر از ۰/۷	تأیید پایایی
ارزیابی اطلاعات	۰/۹۴۹۶	بالتر از ۰/۷	تأیید پایایی
استفاده مؤثر از اطلاعات	۰/۸۱۱۴	بالتر از ۰/۷	تأیید پایایی
پیشرفت تحصیلی	۰/۹۴۲۸	بالتر از ۰/۷	تأیید پایایی

یافته‌های پژوهش

نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف، جهت بررسی نرمال بودن متغیرها در جدول ۳ ارائه شده است.

ضریب آلفای کرونباخ ارائه شده برای متغیرهای پژوهش در جدول ۲ ارائه شده است. بر این اساس، پرسش‌ها دارای همبستگی متقابل مناسبی می‌باشند و پایایی کل و پایایی به تفکیک متغیرها در این پژوهش برقرار است.

جدول ۳. نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف

ردیف	متغیرها	آماره کولموگروف - اسمیرنوف	سطح معنی‌داری آزمون	نرمال / غیرنرمال
۱	سواد اطلاعاتی	۱/۱۲۸	۰/۱۵۷	نرمال
۱-۱	تشخیص نیاز اطلاعاتی	۱/۱۲۵	۰/۱۵۹	نرمال
۱-۲	مکان‌یابی اطلاعات	۱/۱۳۶	۰/۱۵۲	نرمال
۱-۳	ارزیابی اطلاعات	۱/۵۵۹	۰/۰۱۵	غیرنرمال
۱-۴	استفاده مؤثر از اطلاعات	۱/۳۱۱	۰/۰۶۴	نرمال
۲	پیشرفت تحصیلی	۲/۹۹۲	۰/۰۰۰۱	غیرنرمال

محاسبه ضریب همبستگی بین مؤلفه‌های سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

جدول ۴. ضرایب همبستگی بین مؤلفه‌های سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان			
درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معنی‌داری
۱۰۴	۶۴/۰۳۹	۳۳۴/۱	۰/۰۲۰
۶۸	۷۹/۰۴	۳۲۱/۱	۰/۰۳۰
۸۳	۰۴۸/۰۶	۷۸۱/۱	۰/۰۴۸
۶۴	۰۶۸/۰۶	۶۷۴/۱	۰/۰۲۷

است. بنابراین، ارتباط آماری معنی‌داری بین ارزیابی اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان وجود ندارد و فرضیه موردنظر تأیید نمی‌شود.

فرضیه ۴: بین استفاده مؤثر از اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد.

طبق نتایج جدول ۴، سطح معنی‌داری بین استفاده مؤثر از اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ۰/۰۲۷ است. بنابراین، ارتباط آماری معنی‌داری بین ارزیابی اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان وجود ندارد و فرضیه موردنظر تأیید نمی‌شود.

فرضیه ۵: بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با توجه به سطح تحصیلات والدین رابطه معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه ۱: بین تشخیص نیاز اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد.

طبق نتایج جدول فوق با توجه به اینکه سطح معنی‌داری ۰/۰۲ است، بین تشخیص نیاز اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود ندارد.

فرضیه ۲: بین مکان‌یابی اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد.

طبق نتایج جدول فوق با توجه به سطح معنی‌داری (۰/۰۳۰) به دست آمده، ارتباط آماری معنی‌داری بین مکان‌یابی اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان وجود ندارد؛ و فرضیه موردنظر تأیید نمی‌شود.

فرضیه ۳: بین ارزیابی اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد.

طبق نتایج جدول ۴، سطح معنی‌داری بین ارزیابی اطلاعات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ۰/۰۴۸ است.

جدول ۵. ضرایب همبستگی بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با توجه به میزان تحصیلات

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان			میزان تحصیلات والدین
ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری	نتیجه	
دیپلم	۰/۲۳۴-	۰/۵۱۶	رابطه معنی‌داری وجود ندارد
فوق‌دیپلم	۰/۴۷۲	۰/۱۰۳	رابطه معنی‌داری وجود ندارد
لیسانس	۰/۱۸۹	۰/۱۹۹	رابطه معنی‌داری وجود ندارد
تحصیلات تکمیلی	۰/۱۱۹-	۰/۵۵۶	رابطه معنی‌داری وجود ندارد

تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات فوق‌دیپلم برابر ۰/۴۷۲ بوده و مقدار احتمال مربوط به سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۱۰۳ است که از ۰/۰۵ بیشتر است. لذا بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات فوق‌دیپلم رابطه معنی‌داری وجود ندارد. مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات لیسانس برابر ۰/۱۸۹

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات دیپلم برابر ۰/۲۳۴- بوده و مقدار احتمال مربوط به سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۵۱۶ است که از ۰/۰۵ بیشتر است، لذا بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات دیپلم رابطه معنی‌داری وجود ندارد. مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر پیشرفت

به سطح معنی‌داری آن برابر $0/556$ است که از $0/05$ بیشتر است. لذا، بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات تکمیلی رابطه معنی‌داری وجود ندارد.

فرضیه ۶: بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با توجه به جنسیت والدین رابطه معنی‌داری وجود دارد.

بوده و مقدار احتمال مربوط به سطح معنی‌داری آن برابر $0/199$ است که از $0/05$ بیشتر است. لذا، بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات لیسانس رابطه معنی‌داری وجود ندارد. مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با تحصیلات تکمیلی برابر $0/119$ - بوده و مقدار احتمال مربوط

جدول ۶. ضرایب همبستگی بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با توجه به جنسیت والدین

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان			
همبستگی	سطح معنی‌داری	نتیجه	
زن	$0/202$	رابطه معنی‌داری وجود ندارد	جنسیت والدین
مرد	$0/025$	رابطه معنی‌داری وجود ندارد	

$0/025$ است و مقدار احتمال مربوط به سطح معنی‌داری آن برابر $0/861$ است که از $0/05$ بیشتر است. لذا، بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با جنسیت مرد رابطه معنی‌داری وجود ندارد.

تحلیل ضرایب رگرسیون بین مؤلفه‌های سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان.

همان‌طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود، مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با جنسیت زن برابر $0/202$ است و مقدار احتمال مربوط به سطح معنی‌داری آن برابر $0/184$ است که از $0/05$ بیشتر است. لذا، بین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با جنسیت زن رابطه معنی‌داری وجود ندارد. مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و سواد اطلاعاتی والدین با جنسیت مرد برابر

جدول ۷. ضرایب تحلیل رگرسیون

شاخص ابعاد	ضریب بتا		ضریب بتای استاندارد		نسبت t	سطح معنی‌داری
	B	خطای معیار	Beta			
مقدار ثابت	$0/478$		$1/21$		$1/32$	$0/121$
تشخیص نیاز اطلاعاتی	$0/024$	$0/255$	$2/65$		$3/70$	$0/01$
مکان‌یابی اطلاعات	$0/093$	$0/025$	$2/69$		$2/69$	$0/03$
ارزیابی اطلاعات	$0/041$	$0/032$	$3/25$		$1/78$	$0/04$
استفاده مؤثر از اطلاعات	$0/057$	$0/028$	$2/79$		$2/18$	$0/02$

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از آزمون ضریب همبستگی نشان می‌دهد که بین سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در شهر ایلام رابطه معنی‌داری وجود ندارد و هیچ‌کدام از چهار مؤلفه سواد اطلاعاتی (تشخیص نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزیابی اطلاعات و استفاده مؤثر از اطلاعات) با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مورد مطالعه، ارتباط معنی‌داری ندارند. همچنین یافته‌های پژوهش حکایت از آن دارد که بین سواد اطلاعاتی و پیشرفت تحصیلی

با توجه به میزان بتا و ضریب استاندارد تفکیک رگرسیون بتا در جدول ۷ می‌توان نتیجه گرفت که از روی نمرات سواد اطلاعاتی والدین می‌توان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را پیش‌بینی کرد. قدرت پیش‌بینی تشخیص نیاز اطلاعاتی، مکان‌یابی اطلاعات، ارزیابی اطلاعات و استفاده مؤثر از اطلاعات اثر افزایشی ندارد. یعنی با افزایش مؤلفه‌های مزبور، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان افزایش می‌یابد.

دانش‌آموزان برحسب متغیرهای میزان تحصیلات و جنسیت نیز رابطه معنی‌داری وجود ندارد. بسط نتایج فوق و مقایسه آن با نتایج سایر مطالعات پیشین به درک بهتر رابطه سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک می‌کند. در بررسی نتایج این پژوهش، بین هیچ‌کدام از مؤلفه‌های سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنی‌داری مشاهده نشد. هرچند بر اساس نتایج پژوهش‌های پیشین همچون (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸) که به بررسی رابطه سواد والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداخته است، انتظار می‌رود تا سواد اطلاعاتی والدین رابطه معنی‌داری با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد، اما در این پژوهش چنین نتیجه‌ای حاصل نشده است. احتمال می‌رود عدم ارتباط معنی‌داری بین متغیرهای مورد بررسی، ناشی از عدم درک درست والدین از نیاز اطلاعاتی دانش‌آموزان، عدم تطابق شیوه‌های جستجوی اطلاعات والدین با شیوه‌های آموزشی کودکان، عدم آشنایی والدین با شیوه‌های آموزشی امروزی، عدم وجود رابطه فکری و ذهنی والدین با مطالب درسی دانش‌آموزان باشد. اختلاف محتوا درسی و شیوه مطالعه والدین در گذشته با محتوای متون درسی امروزی نیز می‌تواند از جمله عوامل عدم ارتباط بین سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان امروزی باشد. البته از این مهم هم نباید غافل شد که نتایج پژوهش‌های همچون (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸)، (میرپناهی، ۱۳۹۵) و (اسماعیل پور بندینی و همکاران، ۱۳۹۶) که به ارتباط سواد در مفهوم کلی آن با پیشرفت

تحصیلی دانش‌آموزان پرداخته‌اند و یا سلیمانی و همکاران (۱۳۹۸) که به ارتباط سواد رسانه‌ای والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداخته است، را با سواد اطلاعاتی به‌طور کامل قابل قیاس دانست.

بخش دیگری از نتایج به عدم ارتباط بین جنسیت و میزان تحصیلات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اشاره دارد. در پژوهش‌های همچون (اسماعیل پور بندینی و همکاران، ۱۳۹۶)، (مردانی و همکاران، ۱۳۹۵) ارتباط معنی‌داری بین میزان تحصیلات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مورد تأیید قرار گرفته است؛ اما در این پژوهش عدم وجود رابطه بین میزان تحصیلات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نکته بسیار تأمل‌برانگیزی است که نیاز به مطالعه و بررسی سایر عوامل دخیل در ارتباط بین میزان تحصیلات والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را ضروری می‌نماید. آنچه از مباحث ارائه شده می‌توان برداشت کرد، این است که ارتباط میان سواد اطلاعاتی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نمی‌تواند به‌تنهایی و بدون مداخله سایر عوامل تأثیرگذار مورد بررسی قرار گیرد. به همین دلیل توصیه می‌گردد در مطالعات آتی تأثیر متغیرهای مداخله‌گر از جمله ارتباط عاطفی والدین با کودکان، ارتباط والدین با معلمان و مربیان کودکان، میزان زمانی که والدین برای کمک به مطالب درسی کودکان صرف می‌کنند و سایر عوامل دیگر مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- اسدپور، سکینه (۱۳۹۸). بررسی تأثیر سواد عاطفی و سواد رسانه‌ای والدین بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با نقش تعدیلگر ویژگی‌های جمعیت‌شناختی والدین (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه مؤسسه آموزش عالی سناباد گل‌بهار.
- اسماعیل پور بندینی، محمد؛ نادری شاد، شایان؛ کبرایی، فائزه و غلامی چابک، بهاره (۱۳۹۶). بررسی افت تحصیلی و برخی عوامل مرتبط با آن از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان. *پژوهش در آموزش علوم پزشکی*، ۹ (۳)، ۶۵-۷۲.
- اقاجانی، مرضیه (۱۳۹۳). *رابطه سواد فناوری/اطلاعات و ارتباطات معلمان و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس پنجم ابتدایی شهر تهران سال تحصیلی ۱۳۹۲-۹۳*. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشکده دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، مجتمع دانشگاهی ولیعصر (عج) - دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
- پیوند، علیرضا و اسماعیلی، حسین (۱۳۹۷). تأثیر سواد اطلاعاتی بر عملکرد کارکنان. در *CIVILICA*. یازدهمین کنفرانس بین‌المللی حسابداری و مدیریت و هفتمین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری‌های باز (ج ۱۱). یازدهمین کنفرانس بین‌المللی حسابداری و مدیریت و هفتمین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری‌های باز، تهران، شرکت همایشگران مهر اشراق.
- تابلی، حمید؛ خراسانی، معصومه و حسینی، علی (۱۳۹۴). *جایگاه سواد اطلاعاتی در ارزیابی عملکرد کارکنان در سازمان*. مقاله ارائه شده در اولین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، اقتصاد، حسابداری و علوم تربیتی. دانشگاه پیام نور نکا.

حسین پور، کبری حسین و سلطانی، پری (۱۳۹۵). بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی اساتید و کارکنان دانشگاه واحد پیام نور اندیکا در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ (ج ۱، ص ۱۰). مقاله ارائه شده در کنگره بین‌المللی علوم انسانی، مطالعات فرهنگی. مرکز توانمندسازی مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه.

سیاسر، فیروزه (۱۳۹۸). بررسی رابطه بین سواد اطلاعاتی و عملکرد شغلی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان سیستان و بلوچستان (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشکده دانشگاه پیام نور استان خراسان رضوی، مرکز پیام نور مشهد.

سیف، علی اکبر (۱۳۹۴). روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش (ویرایش ۷). تهران: دوران.

شفیعی، صابر و جنتی، مجتبی (۱۳۹۹). تأثیر راهبردهای فراشناختی بر پیشرفت تحصیلی. پژوهش و مطالعات اسلامی، ۱۱(۲)، ۳۶-۴۸.

صمدی، فاطمه (۱۳۹۳). بررسی میزان کارآمدی مواد و وسایل آموزشی بر ارتقای مهارت‌های سواد اطلاعاتی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مدارس هوشمند کرج از نظر معلمان و مدیران (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشکده دانشگاه تربیت معلم - تهران، دانشکده علوم تربیتی.

عبدالمالکی، صابر (۱۳۹۰). بررسی وضعیت سواد علمی در دانشجویان علوم تربیتی و علوم دانشگاه تهران (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه تهران.

غلباش، مسعود نوری (۱۳۹۸). سنجش میزان سواد برنامه درسی معلمان دوره ابتدایی و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشکده دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.

فرامرزی، معصومه و ارادی، فاطمه (۱۳۹۷). بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های شهر اهواز و تأثیر آن بر توسعه خدمات کتابخانه‌ای (ج ۶، ص ۹). مقاله ارائه شده در ششمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی. مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار - موسسه آموزش عالی مهر اروند.

قیصری، الهام (۱۳۹۳). بررسی رابطه سواد اطلاعاتی و آموزش ترغیبی معلمان با انگیزش پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشکده دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.

محمدی، حمید؛ سلم آبادی، مجتبی و مهدوی فرد، علی (۱۳۹۸). بررسی نقش سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی و سلامت روان دانش‌آموزان. مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، ۴(۳۲)، ۲۵-۳۹.

مختاری، امیرحسین (۱۳۹۱). بررسی میزان سواد اطلاعاتی دانشجویان و تعیین رابطه آن با ویژگی‌های کارآفرینی آن‌ها در موسسه آموزش عالی مهر البرز (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه تهران.

مردانی، شهلا؛ بارونی نژاد، آفتاب و چرخاب، ملیحه (۱۳۹۵). بررسی نقش سواد والدین بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. مقاله ارائه شده در چهارمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روان‌شناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی. مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار.

میرپناهی، لیلا (۱۳۹۵). بررسی تأثیر سطح سواد والدین بر یادگیری دانش‌آموزان ابتدایی شهر ایلام. مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی، ۳(۲)، ۲۲-۳۰.

نجاتی، فاطمه (۱۳۹۴). تأثیر هوشمندسازی مدارس بر سواد اطلاعاتی، انگیزش تحصیلی و خلاقیت دانش‌آموزان دختر سال سوم متوسطه ناحیه یک اراک در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۹۴ (پایان نامه کارشناسی ارشد). دانشکده دانشگاه اراک، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.

نظری، مریم (۱۳۸۴). چگونه می‌توان با سواد اطلاعاتی شد. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۸(۲)، ۲۷-۵۸.

Soleymani, S., Makki Ale Agha, B., & Etemad Ahari, A. (2019). Investigating the Relationship between Parental Media Literacy and Students' Academic Achievement Motivation. *Psychological science (JPS)*, 18(80), 933-940. (In Persian)

Tabarsa, GH, A., Sharifi, S. & Hosey Ni, S. A. (2016). An Assessment of the Effects of Employees' Informational Knowledge on Organizational Agility. *Journal of Research in Human Resources Management*, 8(2), 113-136. (In Persian)